

Tuwanuä, Poli iqu Talusi iquenqä äqäkqe Yätamäkqä kuknuä hinuiqänjä iquvi

Talusi iqu, ämaqä Israitqä iutanä-qu hmanji. Itangi iqu Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä ae eäqetani, wäunui Jisasi Iqu Poli ique äwikqeuni, yätamäkqä äwiminqe. Näcinqä-tänjä iqua, knui tii indqänätqänjä. Poli iqu Talusi iqueni, qokä-apäkä Jisasi Iqueqä yoqenqä aquvä äqänminuwä iquau mitnqä, qua eqä-pnjä awä iqi äwinqä Kritä iu äwquatämäukqe.

Kinganäni Poli iqu, tuwanui tii ätätä äqäkqe. Qua Kritä iu äpmenuwä iquauqä suqe, änguä manä. Iutani ämaqä hnqu, qokä-apäkä Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyätqänuwä iquau mitnqä wäunuiinqä winqanqutqe, iqu suqä änguanänjä iunji qänaknä iquätnqe. Huizi Poli iqu Talusi iqueni, qoyanjä iquautä, äpäyanjä iuautä, hiknjä iquautä, ä ämaqä wäunuä imäkqä hinqänqä iquautäni, quwqä suqä qäyunäni motquetnqä, ätätä äqäkqe.

Kuknuä yäpaki Poli iqu ätätä äqäkqe, Talusi iqu qokä-apäkiu suqä änguä pmepnqä motquetnqä iinqe. Qu äwqä naqä-hnqunä imbu, ämaqä huiziquau suqä änguä iwimäkäpu, äkasuwä matnqä ipu, itanga kuknuä mäkä maunqä iqäpnqe.

Poli iqu, tuwanuä tquenqä kuknuä ätkqenqä

¹ Tuwanuä tä, nyi Poli Goti Hanjuwä Iqueqä wäunuä-wiyqä iqunä, sinyqä äväwqatqä. Itanğa nyi Jisasi Kraisi Iqu, kuknuä awä tuäkiqämqä änändowatkqä Iqunji. Goti Iqu Iqueqä ämaqä ae ätekqä iquauñi, nyi quwqä quuvqä heqiyqä imñi yänänäqñqä iwimäkqämqä wäunui ämamä, itanğa nyi iquauñi, kuknuä naqä-qakuä iunji kiqä quatinqä näqñqä vqanğmdi, iqua näqñqä ämapiyä-qae, suqä quvqä mimäkqä, äñguinä imäkäpu, Goti Iqueni yeeqä iwimäkqäpñqenqätä, inä ämenä. ² Iqua hänä hea ique-ique pmeqe, mapnuwänqenqä kñuä indqänäpu, äwqä-qeiqi imbu pmetpñqänä, yätamäkqe i ävätqänä. Inqe Goti Quanğa Matqä Iqu, nätmatqä eeqänäñi mimäkqänğa, “Nyi äwimniqeqä” ätätä, kuknuä guä ae ämäsäuekqe. ³ Goti Iqu, “Tänğanı tä qäyunjqä” kñuä indqänätä, ämaqe qu Iqueqä kuknuinqä näqñqä mapñqä winyätanği, Iqu nyi kuknuä äñguä we-hunqä-tänı awä tmqä änändowatkqe. Wäunuä tä, Goti Hänä Inequmuatqä Iqu nyinqe, “Iqu wäunui qäyunä imäkquänqiyä” kñuä äme ändapkqe. ⁴ Talusi si quuvqe, nyi eqiyänqä-pa eqiyänä-qae, si nqä ymeqä naqä-qakuä-qukiyi. Goti Hanjuwä Apiqutä, itanğa Kraisi Jisasi Hänä Inequmuatqä Iqutä, Iquaqu qeqä imänqeuta hinği vqetä, äwqä hanuä inqä pmeqetä, ktapinyä.

Quuvqä heqiyqä iquau miqä iquauqä suqenqä

⁵ Qua Kritä iunji, si wäunuä tiñi yqänä imäkätinä pmettñqenqä äkivämakqe. “Wäunuä

wänqä mimäkñqä yqänä äwiñqä iuñi, jänä imäkätinä, itaŋga aña-himqä wänqä iquauñi, ämaqä quuvqä heqiyqä iu miqäpnuwänqe, ämaqä hñquau atäñjuä eqävä” äktätmä, äyä äkivämakqe. “Iñä imäkñqä” ätkkqe, ii tiññqe. ⁶ Si hiñuä äñguänä äqunätinä, ämaqä suqä tiññä imäkätqänjuwä iquau tesñqe. Ämaqeuqä hiñuä iqñi suqä quvqä mimäkqä-qua eäpu, apäkä hñqunänjä-queqä qokä-qua eäpu, iquauqä ymeqe Jisasi Iquenyqä quuvqä heqiyqä eäpu, itaŋga ämaqe, “Ymeqä iqua suqä ququvqenä imäkqä-quaiqä” matqä, ämaqä kukñuä tquanjuwä iuñi hñgisanä miqä qänaknä iqä-qua eäpu, hiätñqe. ⁷ Ämaqä Goti Hanjuwä Iqueä wäñui a äqätätä, Iqueqä ämaqä iunä miqä iqu, ämaqä iñjuqä hiñuä iqñi, suqä quvqä hui mimäkqä-qu hiätätñqe. Tiññqä hmanji. Iqu, “Ny iyoqä naqä täñä-qunä, ñqä änyñqä dunä imäkqämqe” kñuä mindqänqä-qu eä, äwqä tnänjä maqänä mimäkqä-qu eä, wainqä-eqä yänänäñqe kuapänä mañqä-qu eä, mäkänqä miqä-qu eä, womba miqä kñui mbqä dunqänä mämeqä-qu eä hiätätñqe. ⁸ Iqu ämaqä, iqueqä anju timäuqanjuwä iuñi, äñguänä miqä-qu eä, suqä äñguä eeqänänjä iuñqe äwiñqä-qu eä, kñuä ganä indqänätä imäkqä-qu eä, suqä jänänänjä iutä, Goti Hanjuwä Iqueqä suqä äñguä eeqänänjiutä, qänaknä iqä-qu eä, kñuä quvqä äki-äkitañi wimeqanqe, mändi äkittqiyätä qeiqinyä pmeqä-qu eä hiätätñqe. ⁹ Iqu kukñuä Jisasi Iquenyqä ätnänqä iuñi näqñqä

ae ämamitätqä iuñi, mälvquatämäuqä danä, quuvqä yänänäqñqä heqiyätätñqe. Kukñuä iñi, naqä-qakuä eä, ämaqeçä kñuä indqänqä imñi, qui mimäkqä yänä. Inñi iqu näqñqä äñguä ämeqä-qae, ämaqeunñi näqñqä wängima mälvqä, qäyunä ävätä, yänänäqñqä iwimäkänä. Ga qu kukñuñqä qänaknä iqäpñqänä. Hñqua, kukñuä iñi mäñdi kittqiyanätpu tqanquwä iquauñi, iquauqä kñuä quvqe, iqu mäñdi äkittqiyätä, jänänä iwimäkänä. Ämaqä suqä äñguä iñä iqä iquau, atäunñuä eqävä.

Näqñqä quañgä vqä iquauqä kukñuñqätä, suqenqätä

¹⁰ Ii nyi tiñä etanñi ätqä. Qua si äpmenä iuñi, Goti Hanjuwä Iqueqä qokä-apäkä iutanñi, kuapänänñi qätä mäwiyqä ipu, hñgisanä it-quetqänä. Iqua kukñuä hñgññqä iqua ätäpu, quañgä ämaqä di quuvqä wipñqä ätätqänjuwä iquayi. Ämaqä ii itqänjuwä iutanñä kuapänänñi, qu Israitqä iquautanñä-qua epu, “Qokä eeqänänñi, huiwi häuä ktänqänqeqä” ätätqänä. ¹¹ Quañgä e imäkäpiyä iutanñi, mbqä kuapä-tänñä epñqänä, iqua ämaqä hmbquauqä quuvqä heqiyqä imñi qui iwimäkätqänjuwä-qae, hñjuinä mäqunquä pa. ¹² Hñjuiqänänñi hñjuä-tqä qua iu qäyutanñä hñqu,* iqueqä ämaqä iunqe tiñä ätänqe.

“Ämaqä Kritä pmeqe, kukñuä quañginä tqä-qua epu, hiveqä-yaqueqä hiqiyqä iqua itqänjuwä-pa iqä-qua epu, wäunñuä miqä enyqä äqämbu näänqenä ñquaiqä” ätänqe.

* **1:12** Hñjuä-tqä tqu, Goti Hanjuwä Iquenyqä maqñqä eä, kukñui hñqäqisa ämakqe.

13-14 Iqu kukñuä ii ätäñqe, aanä naqä-qakuänäñi. Inä-qae si ämaqä suqä iinä imäkätqäñuwä iquauni, “He suqä ii imäkätqäñuwi, quvqä imäkätqäñäuä” ätuätnä, mañä yänänäqñqä tu. Ini iqua Israitqä iquauqä aeqä kukñuä iutä, ä ämaqä kukñuä naqä-qakui tuwä äwiyätqäñuwä iquauä kukñuä iutäñi, qätä äpakä mäwiyqä ipu, kukñuä Jisasi Iquenyqä ätnäñqä iuni, qätä äwiyäpu, quuvqä yänänäqñqä heqiyqäpñqänä, iwimäki.

15 Ämaqä, Goti Hanjuwä Iqueä hinuä iqini ikikinyänä eäñuwi, ini nätmätqä eeqänäñi, qunqe ikikinyänä äwiqä-qae, nätmätqä hui iquauni, piyanä-weqä miwimäkqä yänqiyä. Inäqe qokä-apäkä, Goti Hanjuwä Iqueä hinuä iqini qui imäkñqänänä eäpu, quuvqä maeqiyqä eäñuwi, qunqe nätmätqä hñqu ikikinyäñi mäwiqä eä etanqi, qu ikikinyänä maeqä ipu, ga quwqä knuitä, ä quwqä suqä äñguinqätä quvqenqätä iwäsäuqetäñi, qui eeqänä imäknänä. ¹⁶ Iqua mañinä, “Ne Goti Hanjuwä Iquenyqä näqñqä eäñunä” ätätqäñuwä-qe, iqua suqä imäkätqätanquwi, ne hinuä äqunätanä, näqñqä tii eäñunä. Iqua, Iquenyqe maqñqä yasämä epu, hñgi ätätqänä. Itanqa iqua ämaqä ququvqänä eäpu, kukñuä qätä mäwiyqä ipu, suqä äñgui mimäkqä quvqenä imäkätqäñuwä iquayi.

2

Kukñuä qäyunä ätnäñqä iutanä suqenqä, näqñqä vqanqänä

1 Qu iinjä imäkätqätanġuwä-qe, Talusi iquki, si kuknjuä wänggima matqä, qäyunä ätnänqä iunġi ämetnä, ämaqeunġi suqä iutanä näqñqä vqanġnä. ² Qokä naqä iquautä, qoyanä iquautänġi, suqä quvqä huitanä-huitanġi mimäkqä, kñuä yasämä ämepu, kñuä quvqä äki-äkitanġi emeqanġqe, mändi äkittqiyäpu, quami qeiqinyä pmetpñqe. Quuvqä yänänäqñqä eqiyäpu, suqä ämaqenqä äwiñqä iquenġi, a yänänäqñqä äqätpu, itanġa hanä-iqe qäyä emeqanġuti, yänänäqñqä tqäutpñqä tquanġnä.

³ Suqä asä iinjġi, si apäkä naqä iuautä, äpäyanä ipeutanġi, näqñqä tiinjä vqanġnä. Iua Goti Hanjuwä Iqueqä yäpä iqi äpmepu, suqä äñguinä imäkqäpñqä tquanġnä. Ga iua iinjä epu, ämaqä huiunqä tuwänġi kuknjuä matqä ipu, wainqä-eqä yänänäqñqe manqä, kñuä äñguä-tänä epu, itanġa ämaqä huizi dunġi, suqä äñguinjä motqueqäpñqänä näqñqä vqanġnä. ⁴⁻⁵ Itanġi apäkä iinjä iua, apähueqä iuaunġi, näqñqä tiinjä vqäpñqe. Suqä äñguä, iuaugä qokiquaunqätä, ymeqeunqätä, wiñqänqe ämepu, kñuä quvqä äki-äkitanġi wimeqanġqe, mändi äkittqiyäpu, ikikinyänä pmeqänqä ämepu, imbquaugä anġi äñguänä ämipu pmeqänqä ämepu, ämaqeunġi äñguä itquepu, iuaugä qokiquaunġi iuaugä naqä enqä-pa äqumbu pmeqänqä ämepu hiätpñqä. Iinjä eänuwi, ämaqä huizi, qu Goti Hanjuwä Iqueqä kuknjuinjqe, kuknjuä quvqä hui matqä iqäpñqänä.

⁶ Suqä asä iinjġi, si hikñä iquaunġi, kñuä quvqä huitanä-huitanġi emeqanġutqe, mändi

äkittqiyäpu, qeiqinyä pmetpñqenqä tquanğnä.
 7 Inji si tqä-täuäñi, ämaqä huizi dññi, suqä äñguinä äyä iwimäkätqätanğnä hinuä äkqänäpu, iqua-pqe si imäkqanğñä asä du, inä imäkqäpñqe. Si ämaqe nänqñqä ävätñanğani, kñuä äñguänä ämanä, naqä-qakuä imäkätñä, nänqñqe qäyunä vqätñqe. 8 Qu “Kukñuä tä quvqeğä” matqä ipñqenqe, si kukñuä jänänänğä iunä ämetñä, vqanğñä. Si nänqñqä iinğä vqanğñä-qae, ämaqä kukñuinğä mäkä-iqä iqua, qu nenyqä kukñuä quvqä tutqä qäpu hui matqä ipu, quwqä suqä quvqä imäkmipqenqä wombainä iqäpnä.

9-10 Wäunüä-wiyqä hinğinqä iquaunji, si nänqñqä tiinğä vqanğñä. “He hea ique-iqenji, heqä ämeyqä iquaunji, yäpä iqinyä äväpu, iquauä äwinğä dunä imäkäpu, iquaunji äkasuwä mäunyewiyqä, yeeqänä iwimäkqänğä epu, iquaunji manğä quvqä kima mätquanğqä epu, iquauqä nätmätqä hui quwä mämeqänğqä epu hiätñqeğä” tquanğñä. Iqua iinğä eänjuwi, iquauqä ämiqä iqua, ‘Ämaqä tquenji, nyi quuvqä naqä-qakuä äwiyqänä’ kñuä mapñä. Inji nätmätqä eeqänänğä iqua imäkäpiyä iunji, suqä iutanjqä-qae, ga ämaqe, qu ne kukñuä, Goti suqä quvqä iuta huätä Inetmeqä Iquenyqä, ätnänğqä nänqñqä ävätunquä iunji, qu ‘Naqä-qakuiqä’ kñuä meqäpñqänä.

11 Si nänqñqe, iinğä wisñqe, ii Goti Hanjuwä Iqu, ämaqä eeqänänğunenqä qeqä imänqeuta, äñguä hinği inemäkätä, suqä quvqä iuta huätä inetmeqe, ätnänğäqi ae ätimäukqetanji. 12 Iqu

ii inetmeqä diŋqä näqŋqä ämenitanġi, ne suqä tiinġä imäkquatunqenqä näqŋqä mequanä. Suqä Goti Hanjuwä Iquenyqä tuwä wiyqä iunġi, mämeqä eanä, nätmatqä eeqänänġä qua täutanġä iunqä kŋui mämeqä eanä, kŋuä quvqä äki-äkitanġi nemeqanġqe, mändi äkittqiyätanä, ämaqä jänänänġune eanä, Goti Hanjuwä Iqu ne imäkquatunquä äwinyänqä dunä imäkqänqä eanä, qua täunġi täŋga pmetunqenqä, näqŋqä mequanä. ¹³ Ne äŋguä iinġä äpmeŋque, nätmatqä äŋguänänġinqä kŋui yänänäqŋqä ämenänġga, hiŋuä äqänanä pmetatunque. Ne hiŋui Jisasi Kraisi Iqu, Iqueqä yoqä naqä mänätquetŋqä nätmatqä äme, anġumä quvepäniqä iinqä, äqänanä pmetatunque. Iqu neqä Goti Naqä Inänġä-qu eä, ne suqä quvqä iuta Huätä Inetmeqä Iquvi. ¹⁴ Iqu ne suqä quvqä eeqänänġä iuta anġi inetmetä, ikikinyänġä inemäkätŋqenqä, Iqueqä-kiuä äwiŋġqe. Iqu ii imäkkqe, ne Iqueqä qokä-apäkä-qune eanä, suqä äŋguinä imäkquatunquänä, yänġä qänġuatunquä diŋqeyi.

¹⁵ Inġi si ämaqä iunġi, suqä nyi tä ätqä täunġinqä näqŋqä ävätnä, qu iunġi qänaknä iqäpŋqänä, yänänäqŋqä iwimäkqanġnä. Itanġa qu iunġi, kŋuä mämeqä, hŋġisanä iqanġppqe, maŋä tquätŋqe. Si Goti Hanjuwä Iqueqä yänänäqŋqe ae ämenä-qae, iinġä imäkqanġnä. Ämaqe, saqä kukŋuinġä enyqä ipu quvqä imäkqanġppqe, hiŋuinä mäqunquä pa isŋqe.

Goti Iqu änguä inemäkqetani, suqä änguinä imäkquatunque

1-2 Si ämaqä quuvqä heqiyqä iunji, manjä yänänäqñqä angu-angunji, tiinjä tquanğnâ. Iqua anä-himqä ämiqä iquauätä, yoqä naqä-tänjä iquauätä, yäpä iqi äpmapu, kukñuä qätä äwiyäpu, nätmatqä eeqänänji imäkqäpñqänä näwi imäkmbu äpmapu, ämaqä hñquenyqä kukñuä quvqä matqä ipu, ämaqä eeqänänjä iunqä kñuä yqänä ipkäpu, mäkänqä mäwqä, hanjä pmetñqe.

3 Quamä iinjä pmeqänqe, kiqä quati tiinji. Hinjiqänänji, ne-pqe kñuä quvqä indqänanä dutani, Goti Hanjuwä Iqueni hñgisanä äwiminque. Neqä kñuä iqä ängui, Setänä iqu hinji-mända guä enqä-pa, äneyqiyäma äuminque. Suqä quvqä imäkqänqä, neqä änenqä imda nemeqanğqe, mändi makittqiyqä itanä, iinjä imäkminque. Ämaqenqä wiunqä itanä, qu nätmatqä änguä hui meqanğuwinqe, “Ii nyi ämeqänä” kñuä indqänätanä äpmaminque. Ämaqe, qu neñi, quwqä mäkä-hunqä enqä-pañä inemäkqanğua, ga ne qunqä-pqe, qutä mäkä-hunqä enqä-pañä inä eminque. 4 Suqä iunä pmetanğua, Goti Hänjä Inequmuatqä Iqu, ämaqä änguä iwimäkquätñqetä, ämaqenqä qeqä imänqeuta winquätñqetä, ätnänäqi ämitimäutäqänğani, Iqu anğumä hänjä inequmuatkqe. 5 Iqu hänjä inequmuatkqe, ne suqä jänänänjä dinä imäkätqätanğquä duta ma, oee. Iqu nenyqä qeqä ätmäkätä, neyaqä suqä quvqe huätä ämamäutä, hänjä-pmeqetä

suqä änguänänitä änyä-hänjä inemäkkqe. Iqu iinji, Iqueqä Dnjä Änguä Ique änätapätäqä iuta inemäkkqe. ⁶ Jisasi Kraisi Hänjä Inequmuatqä Iqu wäunüä imäkqanji, Goti Hanjuwä Iqu Iqueqä Dnjä Änguä Iqueni, aanjä hävemnäqñqä änätapqqe. ⁷ Iqu iinji, tiinjä timäutñqenqä imäkkqe. Iqu qeqä imänqä iuta hinji nätapqanji, ne Iqueqä hinüä iqinji jänänänjä äpmenä, knüä yänänäqñqe hänjä hea ique-ique pmeqä meninqua iunqä, hinüä äqänänä pmetatunqque. ⁸ Kukñuä ii ätqa äpqä tä, aanjä naqä-qakuänänji.

Kukñuä nyi i ätqa äpqä iinqe, si ämaqeunji manjä yänänäqñqä tquätñqä änyinji. Itanğa iinqä näqñqä ämepu, Goti Hanjuwä Iquenyqä quuvqä eqiyäpiyä iqua, quwqä-quwä knui yasämä ämepu, suqä änguinä imäkqäpñqänä. Nätmatqä iinji, änguänänjä eä, ämaqä iunji, yätamäqä vquätñqe. ⁹ Nätmatqä iinqä ätuätñänğanji, suqä ämaqä väqiyqä kukñuä tqä, kaqä-kawäkauqä yoqenqä tqä, kukñuä mäkä humbñqä tqä, itanğa suqä Mosisi iqu ekqä iqueqä quatinqätä tqä iunji, wimasiyqätinä. Kukñuä iinjä iqua, häukui maeqe, yätamäqä mäneyqä yänä. ¹⁰ Ämaqä quuvqä heqiyqä iquau äväqiyätñqä iqueni, “Suqä iinji miqä panä” hñqu ae ätutqä imñi, huizi hñqu inä ätunji, qätä makiyqä iqäqe, tuwä dumäqätinä. ¹¹ Ämaqä iinjä itñqä iquenyqe, si näqñqä tiinjä esñqe. “Iqu kukñuä naqä-qakuä iunji, tuwä äwiyätä, hänaqä hui-mända äwätä, suqä quuvqä imäkquätñqä äyä äwqiyä.” Iqueqä suqe, ‘nyi tiinunä eänänä’

ätnätä, ätnänäqi mänätquenä.

Kuknuä yäpakiyi

¹² Nyi Atemasi iquenä-qe, ä Tikikusi iquenä-qe, sinyqä dowatmqänä. Iquaquisanä hnqu äkimeqanğanı, si Kritä iu ävämetnä, ye anä-himqä Nikapolisi du minenqenqä yamwiqä iqätnä. Nyi kjuä tii ae ämenä. “Yunuä naqänänä äqunätä, iiqä tätqätanğa, iqi pmamäninqeqä.” ¹³ Senasi, kuknuä-suqenqä näqñqä iqutä, Apolosi iqutä, iquaqu äkivämesiyänğanı, äwa miqä inyiynqe, si yätamäqkä anğanä vqätnä. ¹⁴ Neqä ämaqä quuvqä heqiyqä iqi äpmaminuwä iqua, qu suqä tññqe näqñqä meqanğpu! Suqä anğanänäninä imäkäpu, ämaqä äwa itqätanğuwä iquau yätamäqkä vqäpnqe. Qu iinjä imäkäpiyänğanı, quwqä quamä pmeqä iunı häukuä winä. ¹⁵ Qokä-apäkä nyitä, täqi anä äpmenquä iqua, qu eeqänäni sinı, “Ne sinyqe, hui mimäuqä injunä” äktqä. Itanğa si ämaqä Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyäpu, nenyqä kiinjä äwinyätñqä iquaunı, “Nyi henyqe, hui mimäuqä injänä” tu. Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä qeqä imänjqeuta hiñgi etapquä.

Goti Hanjuwä Iqueqä Kuknui
The New Testament in the Menya language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Menya long Niugini

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Menya

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b1d968ea-da2d-5306-b214-e238bbf38aac